

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

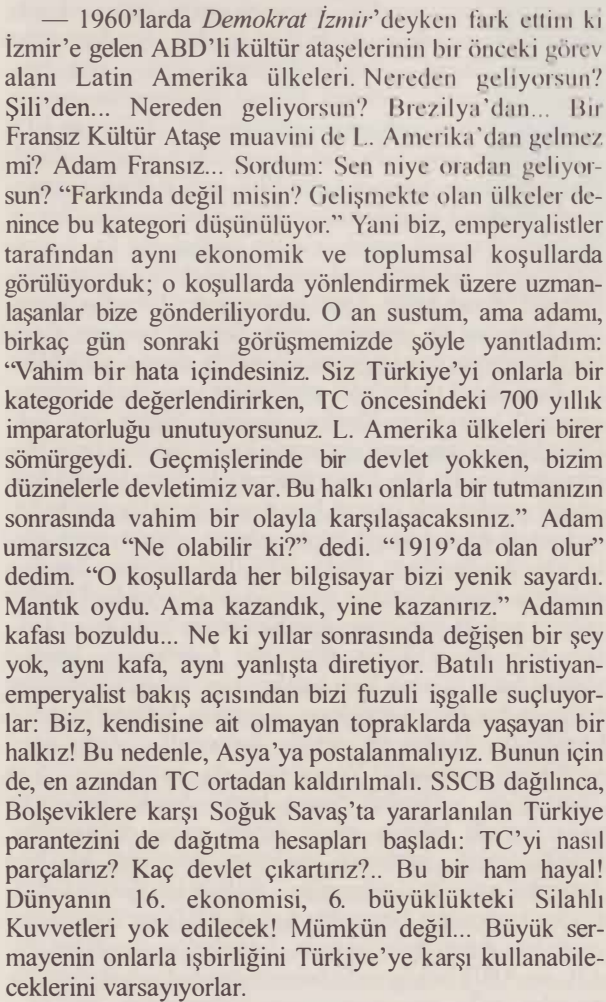
AYLIK EDEBİYAT
VE DÜŞÜN DERGİSİ

BROY

ESKİ

post
aşk:
sevgiliye
barkotattılâ ilhan'la
geriye sardık:
arjantin'den
maccarthy'ye
tarkan'dan
romeo juliet'e

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://ranney.org>

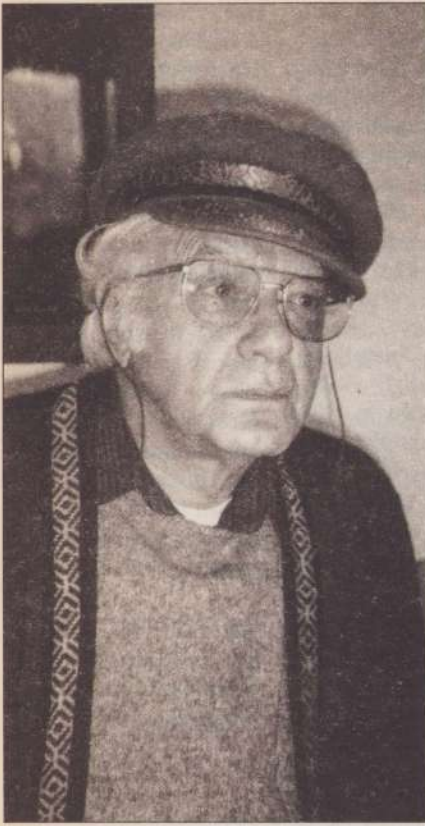

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranterey.org>

eski: Ama şimdi
Arjantin'deki sosyal
patlamadan sonra,
Türkiye'nin Arjantin'e
benzemediğini,
politikacılarımız
ve medyamız saat başı
yineleyip duruyorlar...

ATTILÂ
İLHAN

lar. Olay bundan ibaret. Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

altında gibidir, çokkarınlılık yüzünden böyle görünür. Oysa bu ortamda kadın, gerçekte Batı'dakinden çok daha özgürdür. Çünkü evin içinde tek değil, on kadın var. Melankoli, Tanzimat'tan sonra başlıyor. Batı'nın duygusal romanlarını bizimkiler oturup yeniden yazıyor. *Romeo ile Juliet*, *Orhelo* derken tiyatroyla Batı'nın aşkı azınlıklar ve Tanzimatçılar sayesinde payitahtta yayılmaya başlıyor. Kadının horlanması, hakarete uğraması, ahlaki bakımdan suçlayıcılık böyle başlıyor, kentlerde yayılmış, kasabadan öteye gidememiştir. Köyler serbest! Özellikle alevi köylerinde. Ben bunu romanlarımda (*Hacı Hanım Vay* ve *Fena Halde Leman*) ayrıntılarıyla anlatım. Eşcinselliğe gelince, bizde iki tür vardır. Aktifler ve pasifler. Pasifsen vay haline! Aktifler suçlanmaz. Adam üstelik evlidir, aşağılanmaz, muteberdir. Batı'da böyle mi? Türk eşcinselleri evlenerek bir paravana oluşturur. Türk kadını platonik değildir... Fransa'da fakülte deyken çok hoş, sarışın bir kız tanımıştım. Herkes ona âşıktı. Kız bir zenciyle dolaşıyordu. Ünlü bir adamın kızı. Sonra zenciyle evlenip Afrika'ya gitmesi söz konusu olunca adama sordular: "Nasil olur, bir zenciyle? Hem de yamyamlar ülkesine?.." Adam "Aşk bu" dedi. "Kimle ve

nereye olacağı bilinmez.” Oysa bizim kız kolay kolay gitmez. İkincisi, paralı mı diye bakar, gerçekçidir. Gerçekçi olmayanlar, Amerikalılarla, Batılılarla evlenenler. Bir süre sonra da kocalarından ayrılırlar. Romantizm bize Batı’da, melodram efsanesinden geçti; Yeşilçam’a girdi: Kız kerhaneye düşer, filmin sonunda bakire çıkar. Bu beş yedek meselesi, hayata oturan bir durum. Biz Asyalıyız!

eski: Peki Tarkan meselesi... Şimdi "Özgür Kız"ın yedekteki sevgilisi mi?

— Reklam sektörü, Türkiye'nin 'kültürsüzleştirilmesi' operasyonu'nda, hanidir baş rolü oynuyor: 'tüketim'i teşvikle kalsa, iyi; 'ecnebi' tüketimi, 'ecnebi' tutum ve davranışlarını; 'ecnebi' (amerikan) hayat tarzını teşvik ediyor. Söyler misiniz, kolej bitirmemiş hangi Türk kıızı, o tepeden tırnağa amerikan –adı özgür, kendi reklama tutsak, eşince 'hippy'– küçük hanım gibi, dağ bayır dolaşır? Bu kesim, ülkelerinde 'ecnebi'nin 'acentası'; Türk olduğu halde, adeta 'levanten': **Tarkan** da öyle sayılır, baksanıza onu orada, aralarında istemediler, zira işlerine burada yarıyor...

eski: Günümüz
Türkiye si ve
dünyasının pek de
iyimserlik vaat
etmediği genel bir
kanı... Yarım asırdır
savaşıyorsun. "Tedavi
edilmez, iflah olmaz
bir solcusun."
İsmet Berkan
solcuların bu özelliğini
tartışmaya açtı.

— Bir kere, o söylediğin kötümserliği yayanlar Batıcılar. Başka söyleyecekleri sözleri yok. Komünizm öldü, sense hastasın! Bunları bilimsel olarak anlatsınlar; ben bilimsel olarak söylüyorum: Sizin sonunuz yok! Dünyada sağcılık oldukça solculuk olacaktır; çünkü sömürü ve emperyalizm oldukça mazlum milletler ve sosyalizm davası olacaktır. Bu çelişki ve diyalektik sürdükçe solculuk da sürecektir. Sovyetler bir parantezdır. Fransız Devrimi'nin de parantezi kaç kere açılıp kapandıktan sonra demokrasi bütün dünyada kurulmuştu. Aynı süreç sosyalizm için de geçerli. Onlar adına çok üzülüyorum. Asıl onlar zor durumdadır, tam bir çıkmazın içinde, gitgide kötüleşiyorlar.

**“Soğuk
Savaş”ı
Kavrayabilmek
ve
“Barış
Gönüllüleri”**

**Ama, Sayın
Batur, III. Dünya
aydınlarına
1950'lerden
itibaren
dayatıldığını
söylediği gibi, bu
yeni “sentez”
kavramının bile
“ne zaman”,
“niçin” ve “hangi
Batı” tarafından
bu hale
getirildiği
konusunda olsun
kuşkuyla düşmek,
bir soru
sormak gereği
duymamıştır.**

DEMİRTAŞ
CEYHUN

Neredeyse bütün aydınların yarım yüzyıldır dillerine pelesenk ettikleri şu “Soğuk Savaş”, gerçekten nedir acaba? Nasıl bir savaştır? Koca Sovyetler Birliği’nin tek kurşun sıkılmadan sona erdirilmesi, genellikle sanıldığı veya savlandığı gibi, salt ABD ile Sovyetler Birliği arasında yaşanmış, gerçekten gene salt psikolojik bir saldırı, ideolojik bir sözel kavgaya vb. şeklindeki savaşımıla mı başarılmıştır yani?..

Doğrusu, “Soğuk Savaş”ı ilk gününden son gününe dek bütün şiddetiyle yaşamış yeryüzündeki birkaç ülkeden biri olmamıza karşın, aydınlarımızın da bu olguyu tam anlamıyla kavradıklarını söyleyebilmek, gördüğümüz kadarıyla hâlâ olanaksızdır, ne yazık ki...

Örneğin, **Enis Batur**'un *Cumhuriyet* gazetesindeki köşesinde iki pazar üst üste yayımladığı **Atilla İlhan**'la ilgili yazıları, hele hele 2 Aralık 2001 günü "Sentez Yutturmacası" adlı olanı, **Sn. Enis Batur**'un bile bu gerçeği hâlâ tam olarak kavrayamadığını bütün çıplaklığıyla gözler önüne sermektedir, bence.

Gene, *Hürriyet* gazetesindeki köşesinde, 11 Eylül'den sonra yayımladığı, örneğin **"11 Eylül önceden biliniyor muydu?"**, **"Pentagon'da iç savaş"**, **"Ancak elitler solcu olabilir"**, **"Durum genel olarak vahim"** vb. gibi gerçekten ilginç yazılarında toplumu-muzun son yıllarda nasıl hızla **aptallaştırıldığı** konusunda ustaca saptamalarda bulunan **Serdar Turgut** da, bizce hiç kuşku yok ki, bu olguyu fark edip yeterince irdelemediği için, bu politikanın da aslında **"laisizmle İslamiyeti örtüştürmeye çalışan"** **Yeşil Kuşak**'taki tek müslüman ülke Türkiye'ye özgü bir **Soğuk Savaş silahı** olduğu gerçeğini kavrayıp, saptamalarını yerli yerine oturtamamaktadır: bir türlü...

Örneğin, **Enis Batur**, söz konusu yazısında, **Attilâ İlhan**’ın Zeynep Aliye ile yaptığı söyleşide kendisi için “Şimdi, günümüzde en iyi Osmanlı aydını kimdir diye sorarsan bana, Enis Batur derim tereddüt etmeden.” demesine öfkelenip, “**Attilâ İlhan**’ın perspektifindeki en belirgin ölçüt olarak öne çıkan ‘sentez’ kavramına yakından bakmak gerekiyor.” “Sentez, Batılıların, asıl bizim ‘patinaj’ yapmamız için buldukları sihirli bir formüldür.” diye yazabilmektedir.

Kuşkusuz, Osmanlı düşüncesindeki **“aydın”** kavramının niteliği göz önünde tutulacak olursa, **Enis Batur**’un kendisine **“Osmanlı aydını”** dediği için Atilla İlhan’a öfkelenmesine katılmak da

olanaksızdır doğrusu. Çünkü, Osmanlı düşünce sisteminde, bilindiği gibi **“ulema”** ve **“münevver”** olmak üzere iki ayrı aydın kavramı vardır. Ancak, **“aydın”** sözcüğü de gerçi, Arapça **nur** (ışık) kökünden türetilmiş Osmanlıca **“münevver”** sözcüğünün Türkçe karşılığı olarak 1950’lerden itibaren kullanılmaya başlanmış ise de, bu Osmanlı **ulema** ve **münevverlerinin** aslında **“aydın”** kavramının günümüzdeki anlamıyla pek de bir ilişkisi yoktur.

Örneğin, “**ulema**” kavramı, her ne kadar sözcük olarak “**bilimadamları**” anlamına gelse de, kesinlikle bir İslami terimdir ve salt Müslümanlığı Kuran ile Hadisler açısından yorumlayan veya eski içtihadları “**şerh düşerek**” aktaran “**Müslüman din bilgini**” anlamında kullanılmaktadır Osmanlıcada da. Dolayısıyla “**ulema**” denen ve genellikle matematik, fizik, kimya, felsefe, hatta coğrafya, dünya tarihi vb. gibi dindışı bilimlerden haberleri bile olmayan bu kişilere, “**entelektüel**” ya da “**bilim adamı**” demek şöyle dursun, günümüzdeki anlamıyla “**aydın**” diyebilmenin dahi gerçekten olanağı yoktur. “**Münevver**” terimi ise, Prof. **Niyazi Berkes**’in de belirttiği gibi, dindışı eğitim de veren askeri okullar ile Rüştîye, İdadi, Sultani gibi okullardan yetişenleri medreseden yetişen **ulema**’dan ayırmak amacıyla, ilk kez 19. yüzyılın ortalarında, ola ki ulemaca uydurulmuştur. Ancak, bu okullardaki dindışı derslerde de, tıpkı medreselerdeki gibi, akla dayalı “**münakaşayı**” (tartışmayı) temel alan bir eğitim sistemi yerine, ezberci ve inanca dayalı “**münazarayı**” (inancı savunmayı) temel alan bir eğitim sistemi uygulandığı için, **Osmanlı münevverlerinin** günümüzdeki anlamıyla “**aydın**” sayılabilmeleri de kuşkusuz olanaksızdır.

Ayrıca unutulmamalıdır ki, **Osmanlı ulemasının** kültür dili Arapça, üstelik İslamileştirilmiş Arapça iken, **münevverler** kendilerine **“lisan-ı Osmani”** dedikleri yeni bir kültür dili yudurmuşlardır, bilindiği gibi. Yani, her ikisi de **anadilini kültür dili olarak kullanmamaktadır**. Bu nedenle, **Enis Batur**’un, kendisine **“Osmanlı aydını”** denilmesinden dolayı öfkelenmesine hak vermemek olanaksızdır doğrusu.

Ancak, **Enis Batur** gibi çok iyi eğitim görmüş, yüksek öğrenimini yurtdışında tamamlama şansını yakalamış, kültürlü, Attilâ İlhan'ın deyimiyle **“yazın-sal bilinci de bunca yüksek”** birinin, kendini eleştireni açmaza düşürmek amacıyla, **“sentez”** kavramı için, **“Attilâ İlhan'ın perspektifindeki en belirgin ölçüt olarak öne çıkan ‘sentez’ kavramına yakından bakmak gerekiyor. Daha önce yazmıştım: Batı kültürünün asıl dayatması bu olmuştur: ‘Bizim gibi’ olamazsın, ‘kendin’ de olmamalısın, ikisinin bireşimine ulaşmandır doğru olan, düşüncesi, Attila İlhan’a Alliance Française yıllarında dışarıdan şıngılganmış alçaltıcı bir III. Dünya aydını tanımıdır. Sentez, Batılıların asıl bizim ‘patinaj’ yapmamız için buldukları sihirli formüldü, ‘evrensel’ bir bakış açısına ulaşmamızı engellemiş, Dünya’dan kopmamıza, kendi içimize sıkışmamıza, herkesten korkmamıza, herkesi düşmanımız saymamıza yol açmıştır.”** diye yazmasına katılabilmek de elbette söz konusu değildir.

**Kuşkusuz,
Osmanlı
düşüncesindeki
“aydın”
kavramının
niteliği göz
önünde
tutulacak olursa,
Enis Batur’un
kendisine
“Osmanlı aydını”
dediği için
Attilâ İlhan’a
öfkelenmesine
katılmamak da
olanaksızdır
doğrusu.**

Savaşla Karartılan Dünya

**Naipaul, son
olarak Fransız
Libération
gazetesinde
“din savaşı
İslamiyetin
özüdür” diyerek
Huntington’un
uygarlıklar
savaşı savına
arka çıkıyor
ve bu yolla
açıktan açığa
savaş
kışkırtıcılığı
yapıyor.
Naipaul’un çok
büyük bir
yazar(!)
olduğunu
varsaysak bile,
Müslümanların
onmaz düşmanı,
kin yüklü bir
yazara Nobel
vermenin vebali
herhalde
verendedir.**

Paris'te yayınlanan 'International Herald Tribune' (IHT) tarafından Amerika ile birlikte diğer yirmi üç ülkede yapılan bir kamuoyu araştırması, 11 eylülde yaşanan terör saldırılarından Amerikan politikasının da sorumlu olduğunu ortaya çıkardı. "Politika, medya, ekonomi, kültür dünyası mensuplarıyla hükümet üyesi" 275 etkili kişi arasında yürütülen soruşturmaya göre, "dünyada pek çok kişi, 11 eylülün önemli nedenlerinden birinin Amerika politikası" olduğu görüşünü taşıyor. Soruşturmaya Amerika dışında katılanların yüzde elli sekizi böyle düşünüyor. Bu oran soruşturmaya katılan Amerikalılar arasında yüzde on sekiz. Amerika dışında soruşturmaya katılanların üçte ikiden fazlası, Amerika'nın teröre karşı savaşını Afganistan dışında başka ülkelere de taşımasına karşı.

Amerikan politikasına karşı çıkanların hiçbiri, 11 Eylül terörünü savunmuyor elbette; yalnız, küresellik diyerek dünyaya boyunduruk geçirmek isteyen, bütün dünya üzerinde egemenlik kurmak isteyen gücün bu politikasıyla aynı zamanda dünyada terörü besleyen bir güç olduğu görüşünü dile getiriyor.

Katılalım katılmayalım, boş aılacak bir görüş değil. İnsanlığın geleceği aısından mutlaka irdelenmeli. Zira, bu görüőün dile getirildiği 23 ülkenin yönetimi ve kamuoyu aslında Amerikan'ın dayattığı "teröre karşı savaş" cephesinde yer alıyor. Bunun bir çelişki olması gerekmez. Ama bu cepheye katılmanın, özgür düşünmeyi devre dış bırakmak anlamına gelmediği de bir gerçek. Süper güç bile olsa, kendi müttefiklerine karşı da savaşı göze alması beklenemez. Dolayısıyla dünyada terörü yaratan ve besleyen bütün kaynakların ve politikaların, ayrıca teröle savaşım yöntemlerinin gittikçe genişleyen bir düzeyde tartışma açılması zorunlu. Bu kamuoyu araştırmasının sonucuna göre, açıldı bile. Öyleyse dünyamız için, insanlık ve uluslar topluluğu için hâlâ umut var demektir.

Bu sonuç bir gerçeği daha ortaya koyuyor. “Fikri hür, vicdanı hür” insanları; Almanya’daki gibi siyasal susturma niyetleri ve Amerika’da hortlatılan Mac Carty’cilik, dün olduğu gibi bugün de sindirmeye yetmeyecektir. Zaten susanlar, daha da beteri, “Afganistanlı kadınların durumunu” öne sürerek, yani araç edip kullanarak, savaş körükleyiciliği yapanlar. küresellikten ne anladıklarını apaçık ortaya serdiler. Susanlar baskıdan susmuyor, savaşı körükleyenler kendileri için çıkar ve parsa umuyorlar.

İlginç, belki de yeni olan şu: Amerika'nın politikasını eleştirenler arasında **Günter Grass** gibi önemli bir yazar ve gerçek bir aydının yanında bugün artık Almanya'nın eski dışişleri bakanı **Hans-Dietrich Genscher** gibi yirmi yılı aşkın bakanlık süresinde Amerika'nın politikasıyla uyumu ve eşgüdümü başat ölçüt olarak uygulamış kişiler ya da kiliseler gibi kurumlar da var. Genscher, Amerika'nın nükleer ve biyolojik silahların sınırlandırılması amacıyla yetmişlerin başında Sovyetlerle imzalanmış ABM anlaşmasını tek yanlı iptal ederek, yeni bir uzaysal silahlanma başlatmasını eleştiriyor.

Almanya'nın iki kilisesi de (Katolik ve Protestan)

ülkelerine silah satımını eleştiriyor. Kilisenin en üst düzey bir yetkilisi, 11 eylülünden sonra bu uyarıyı yinelemek zorunda kalmanın acı olduğunu söylüyor.

Almanya 2000 yılında beş milyar marklık silah dışsatımını gerçekleştiren, dünya beşincisi. Birinci Amerika, ikinci Rusya, üçüncü İngiltere ve beşinci Fransa silah dışsatımında Almanya'yı katlıyor. Ve bu ülkelerle onları izleyen diğerleri, bir yandan bütün dünyaya silah satarak daha da zenginleşirken, öte yandan demokrasi, özgürlük, insan hakları, uygarlık, terörle savaşım gibi kavramları da tekellerinde tutuyorlar. Gereğinde bu kavramları da, diğer ülkeler üzerinde egemenlik kurmak için silah olarak kullanmaktan geri kalmıyorlar. Özellikle Üçüncü Dünya ülkeleri insanca yaşam koşullarını, çağdaşlaşmayı gerektiren acil yatırımlar yerine en zengin ülkelerin üretilip sattığı silahlara yüz milyarlarca dolar yatırırken, uygar Batı bu yolla daha da semirmekten hicap duymuyor. Yoksul ülkelere silah satımının yıldan yıla arttığı da bir gerçek. Üst düzey ruhani reis konumundaki **Prelat Karl Jüsten**'in parmak bastığı gerçek, turnayı gözünden vuruyor: “El Kaida çetelerine uzun yıllar boyu silah sevkiyatı yapılmasaydı, bu çetelerin böylesine korkunç etkisi olmazdı. 11 eylül asıl; var olan kaynakları bir ülkenin kalkınmasına ve yoksullukla savaşıma yöneltmenin ne denli gerekli olduğu gerçeğini gözler önüne serdi.”

Günter Grass, Amerika'nın Afganistan'da yürüttüğü savaşa yol açan 11 Eylül terör saldırılarında New York ve Washington'da yaklaşık üç bin insanın öldüğünü saptayarak, birkaç yıl önce Amerika'nın ve bütün dünyanın gözü önünde Ruanda'da yarım milyon insanın genç yaşlı, kadın erkek demeden katledildiğini, bu teröre karşı en ufak bir önlem alınmadığını anımsatıyor. Yaklaşık üç bin Amerikalı kurbanın, yarım milyon Ruandalı terör ve soykırım kurbanından insan olarak daha mı değerli görüldüğünü soruyor. Nobel ödüllü Grass, terörle savaşımın inandırıcılığını sorguluyor bu örnekle.

Öte yandan, 2001 yılı Nobel edebiyat ödülü sahibi, Hint asıllı, Trinidad'lıyken, öğreniminden sonra İngiltere'de kalarak oraya yerleşen **V. S. Naipaul**, Grass'ın tam tersi tavrını sürdürüyor. Ödül konuşmasında Hindu olduğunu özellikle vurgulayan Naipaul, Müslümanlara karşı genelleyerek kin kusuyor. Naipaul, son olarak Fransız *Libération* gazetesinde “din savaşı İslamiyetin özüdür” diyerek **Huntington**'un uygarlıklar savaşı savına arka çıkıyor ve bu yolla açıktan açığa savaş kışkırtıcılığı yapıyor. Naipaul'un çok büyük bir yazar (!) olduğunu varsaysak bile, Müslümanların onmaz düşmanı, kin yüklü bir yazara Nobel vermenin vebali herhalde verendedir.

Şaşırtıcıdır, Hindu kökenli Naipaul gibi, Musevi kökenli hemen bütün aydın ve seçkin geçinen Almanlar da (istisnalar var elbet), Irak'a karşı savaşı olduğu gibi, şimdi de Afganistan savaşını avaz avaz desteklediler. Aynı kişiler, yıllar yılı demokrasi ve insan hakları yaygarasını da basanlardı.

Küresellik, küresellik iyi de, dünya üzerinde iş, emek, gelir ve refah dağılımına gelince, kimse küresellikten yana değil batıda. Aynı durum terörle savaşta da geçerli. Ancak batıya doğru giden süreçler, <https://www.kitaparsivi.org>.

benim işte evimizin önündeki salkımsöğüt
benim işte mahalledeki kör çeşme
şakayık benim gül ben
yakamı bırakmıyor gideyim
göğün ilkyazı, bir de kavuşamadığım
deniz, denizin gök gözleri

DURUM

uzadıkça uzuyor mutsuzluğum
koşup yetişemiyorum trenler uçaklar
otobüs durakları elektrik faturası
telefon borcu, kuru bir yaprağım
ben, bitkin yığılıyorum bulvarlara
bulvarların korkunç yontusuyum
kuş biçimini alıyorum, taş

bir türlü kavuşmak istediklerime
kavuşamıyorum, pırıl pırıl bir piyano,
plaklar eski plaklar, yolculuklar
sonra karpuz yüklü bir kamyonla,
sarhoş gemisiyle rimbaud'nun

uzadıkça uzuyor mutsuzluğum
yaşım hızla elli beşe varıyor
ne yapsam başka bir şehre mi gitsem
nereye gidersem gideyim yakamı
bırakmıyor iç sıkıntısı, yalnızlık
duygusu, bir de gözleri zümrüt ayrılık

ahmet
ada

[illegible]

Savaş bitmedi. ABD, Almanya'nın yeniden silahlanmasını, Batı Avrupa ve Japon ekonomilerinin yeniden canlanmasını ve kendisinin öncüsü olacağı, askeri, siyasal, ekonomik, kültürel liderliğini yapacağı "Hür Dünya" ideolojisini hayata geçirdiği için stratejik nüfuz, güç ve etkinlik kazandı. Avrupa'ya nükleer silahlar yerleştirdi. Çeşitli bölgelerdeki ulusal hareketlerin ezilmesini, geriletilmesini, devrimlerin önlenmesini başardı. Kendi ülkesinde McCarthyizm'i doğurdu. Temmuz 1963'te Moskova-Washington arasında kırmızı hattın çekilmesi ve görüşmelerle, zirvelerle yumuşamaya gidilirken 1965'te ABD'nin Vietnam ve Dominik'e girmesi, 1967 Arap-İsrail savaşı, 1968'de Sovyetlerin Çekoslovakya'yı işgali gerginlikleri artırdı ama 1969'da Nixon'un ABD'de başa geçmesiyle, 1953-69 arasında "tatlısert" süren Soğuk Savaş'ın artık bittiği ve yerini 1969-1979 arasındaki yumuşama ("Detant") dönemine bıraktığı yalanı bir kez daha söylendi. Ama Soğuk Savaş bitmedi. 1973 Arap-İsrail Savaşı, 1975 Angola bunalımları görüşmelerle çözüldü ve 1980'le birlikte yeni bir Soğuk Savaş dalgası sardı dünyayı. Reagan'la birlikte Sovyetler Birliği, yine Uluslararası terörizmin destekçisi ilan edildi. Yalan bir kez daha söylendi ve Latin Amerika'nın damarlarının kesilmesiyle, Afrika'nın birçok bölgesinin kana boğulmasıyla süren Soğuk Savaş'ın "Berlin Duvarı"nın yıkılmasıyla bittiği ilan edildi. Ama Soğuk Savaş bitmedi. ABD, amacına varmakta önemli bir adım daha attı. Sovyetler Birliği yıkıldı, batısında ve güneyinde devletler fişkırdı. Dünya artık "tek kutuplu"ydu ve yalan bir kez daha söylendi, Soğuk Savaş'ın bittiği bir kez daha ilan edildi. Ama Soğuk Savaş bitmedi. Emperyalizm, "Yeni Dünya Düzeni"nin kurulduğunu, dünyanın küreselleştiğini söyledi. Artık Soğuk Savaş'tan söz edilmeyecekti. Ama 11 Eylül saldırısından sonra yine aynı sözler duyuldu. Dünyanın düzeni değişecek, "Yeni Dünya Düzeni" kurulacaktı artık. Soğuk Savaş'ın bittiği yalanı bir kez daha söylendi.

Dünyaya barışı ve özgürlüğü getiriyor Amerika; bombalıysa Afganistan’a. Sırada Yemen mi var, Sudan mı, Irak mı? Brezenki’nin tanımladığı satrançtaki yeni hamleyi sadece bekliyor herkes. “Küreselleşme”nin, “Yeni Dünya Düzeni”nin, “Yeni Sağ”ın, “Post-Liberal Ekonomi”nin, “Empyeralizm”in insanlığa dayattığı değerler, kimi yerde bombalarla, kimi yerde iletişimin olağanüstü gücüyle, tartışmasız egemenliğini kurarken değerler savrulmaya devam ediyor.

Satrançtaki hamle ne olursa olsun: "Soğuk Savaş"ın bittiği yalanı kim bilir kaç kez daha söylenecek?

Edgar Allan Poe:

1809 yılında Boston'da doğar. Yoksul bir anne babanın ikinci oğlu. İki yaşında öksüz kalır. Zengin bir tüccarı tarafından evlatlık alınır. Babalığı ile birlikte İngiltere'ye gider ve burada özel okullarda okur. 1826 yılında aile Virginia'ya geri döner. Bir süre Virginia Üniversitesi'ne devam eden Poe, babalığının maddi desteğini çekmesi nedeniyle eğitimini yarım bırakır. Üniversite yıllarında tanıştığı alkol ve uyuşturucu bağımlılığından hayatı boyunca kurutulamaz. Poe ilk şiirlerini "Tamerlane and Other Poems" (Timurlenk ve Diğer Şiirler) adıyla yayımlar. Kitap pek olumlu tepkiler almaz. Öyküleri de dergilerde görülmeye başlar. "M.S. Found in a Bottle" (Şişede Bulunan El Yazması) adlı öyküsüyle bir öykü yarışmasında birincilik kazanır. 1836 yılında kuzeni Virginia Clemm ile evlenen Poe, 1847 yılında karısının ölümü üzerine alkol ve uyuşturucuya kendini tamamen kaptırır ve bir yıl sonra da ölür. "The Raven" (Kuzgun) adlı şiiri belleklere kazılan Poe'nun yapıtları Baudelaire'in çevirileriyle kısa zamanda tüm Avrupa'da tanınır...

**edgar
allen poe**

DÜŞ ÜLKESİ

Kötülük meleklerini konuk eden
Karanlık ve ıssız bir yoldan
Kara tahtından, GECE adlı Hayalin
Yönettiği bu topraklara yeni geldim
Dünyanın öteki ucundan geldim
Karanlık bir ülkesinden kuzeyin
-Uzaman, Zamanın dışında görkemle
Uzanan yabanıl ve gizemli bir ülke-

Dipsiz vadiler ve engin denizler,
Uçurumlar, Titan ormanları, inler
Ve o ormanlarda, çiyin altında
Ne olduğu bilinmeyen nice şey daha
Her an yıkılacakmış gibi dağlar
Kıyısız denizlere doğru yatmışlar
Denizde dalga yerinde duramıyor
Ateşten göğe yükselmek istiyor
Taşıyor hep, taşıyor gölün suları
Gölün sessiz suları -sessiz ve ölü
Gölün durgun suları -durgun, üşümüş
Üzerine zambakların karı düşmüş

Böylece taşar hep gölün suları
Gölün sessiz suları, ölü suları
Gölün üzgün suları, üzgün, üşümüş
Çünkü zambakların karları düşmüş
Böylece ırmağın yanında dağlar
Uğuldar, sabah akşam uğuldar
Kurbağalar, semenderlerle dolu
Bataklıklar ve griye çalan koru
Cinlerin perilerin yaşadığı
Kasvetli gölcükler, su yatakları
Her noktası ayrı ayrı kötü olan
Her köşesinden hüznler saçan
Burada, dehşet içinde yolcular

Geçmişin anılarıyla karşılaşılır
Kefenler içinde ürkek gölgeler
İç çekerek yanınızdan geçerler
Eski dostlardır bunlar, yeryüzüne
Acı çekmeye gönderilen -ve göğe

Huzurlu, rahat bir yerdir burası
Her şeyden büyükse kişinin acısı
Gölgede yürüyen ruhlar için
Eldorado'dur, ah neden olmasın?
Fakat buradan gelip geçenler
Ona dikkatle bakmayabilirler
O da sırlarını açmaz böylece
Bakmayı bilmeyen kapalı göze
Böyle buyurmuştur kralın yasası
Yasaktır kapalı gözleri açması
Kederli ruhlar görür yalnızca
Karanlık camların ardından o da.

Kötülük meleklerini konuk eden
Karanlık ve ıssız bir yoldan
Kara tahtından, GECE adlı hayalin
Yönettiği topraklardan evime geldim
Dünyanın öteki ucundan geldim
Bu karanlık ülkesinden kuzeyin

kırılan fanus cam şişedeki gemi
gücü elinde bulunduranın elde edebilme hakkı
oyunlar komplolar
atmacasının pençelerini göğüsleyemeyen
saldıran yitiren

HİÇLİK KANAVİÇESİ

karalamalar
dizgi yanlışları
tabelalar
mavnasını yitirmiş ney

İstiklâl'in arka sokakları
Ömer Hayyam'ın şarap akıtılmış mahremiyeti

kitaplarda rastlamazsınız
canevinde içtiğim şaraba
poseidon'dan sakındığı yarım duble rakı
katran karası
hiçlik kanaviçesi

**murat
koçak**

anlamıştım ya ibne sigaradan, içkiden zor koşuyordum soruyorum, abi uyudum diyordu. Meğer bizim paralarla alem yapıyormuş, siktir ettim gitti, şimdi görsün anasının örekesini, bunlara iyilik yaramaz, diye küfürleri peş peşe sıralıyordu, ben yine her zamanki gibi yorum yapmıyordum, arkadaşın bütün karizması bitmişti, sinirliydi galiba, bu sefer içtiği mal, iyimser çıkmamış, hayalini daraltmıştı, neticede Veli'yi kovdu, kovdu ama bütün elindeki küçük sermayeyi de kediye yani Veli'ye yükledi, tabii ben de bu arada haftada kazandığım üç beş kuruştan oldum. Bu benim arkadaş hep böyleydi, bir ara da pazarda çile yün satarken, cigaralığı üfledi mi ülkenin beş bölgesine yün fabrikaları kurar, başına da beni koordinatör tayin ederdi, bak hoca, bu fabrikaları tek tek kuracağım, sana da yedi takım elbise, aynı renkten, cillop gibi giyinin, elinde bir James Bond çanta, araban, şoför emrinde olacak, sen yalnızca denetlemeye gideceksin derdi, onun için, ben onun bu hayallerine alıştım, ses çıkartmamamın, yorum yapmayışımın sebebi de buydu, ee ne yapalım, insanın her türlü arkadaşı oluyor, ama çok iyi bir arkadaştı, insan yönü çok fazlaydı, herkese eli açık, yardımsever yönlerinden dolayı ona kızılamaz, reddedilemezdi. En büyük tutkusu, esrar ve pavyon âlemleriydi, sonradan bir pavyondan âşık olduğu, bir dansöz kadınla evlendi, çok iyi bir ev adamı oldu, hatta karısı ona esrarı kestirtti, pavyonlara gitmesin diye de yalnızca ona evinde, dansöz kıyafetleri içinde dans etti. Kısası bizim arkadaşın hayalleri yok oldu, evvelki gibi sık görüşemez olduk, niyse ben yine kendi hayatıma döneyim, beni bu işsizlik, moral bozukluğu, iyice sıkmaya başladı, parasızlık canıma tak etti, evin sularını açtıramadım, sürekli evime bitişik binanın altındaki çay ocağından, ta benim çatı katına su çekiyordum, bu durum beni sıkıyordu, ayıp olmasın diye de bazen yan sokaktaki kahveden alıyorduk, evime kim misafir gelirse, eve bir bidon su taşımak mecburiyetindeydi. Bunu kural koymuştum, bazı arkadaşlar bu yüzden gelmiyorlardı, sağ olsunlar şair ve kafa Sami bunu bütün yürekleriyle yapıyorlardı, bazen de sokakta yaşayan dostlarım taşıyordu, hatta bazı kız arkadaşlarım dahi su taşıyorlardı, bazen çay ocağından, bazen kahveden, bazen de karşı kiliseden su alıyordum, ama, buna can dayanmazdı, banyo yapmaya bazen yakındaki sıhhi banyoya gidiyordum, bazen de evde büyük bir çaydanlığım vardı, beş litrelik, onu iyice ısıtıp soğuk suyla çoğaltıp yıkanıyordum, böyle böyle yaşamı sürdürmeye çalışıyordum. Hiçbir sosyal hayatım kalmadı, evden çıkamaz duruma geldim, üşüyordum, zaten evin her tarafı hava alıyor, kırık camlar kartonla kaplı, aralarından rüzgâr sızıyor, insanın içine içine işliyor, bılınum cereyanın ortasında oturup yatıyorum, gündüzleri daha çok seviyorum, güneş soluk da doğsa, kimseyi ayırt etmeden, adaletli ısıtıyor, onun için hep sabah olsun, diye düşünüyorum, eh işte, bu düşündüklerimin hepsi ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://trantley.org> sayfayı uyudum.

**Yayınları'nı
ulabileceğiniz
kitapçevleri**

KARA: Bilgi Kitabevi 0312 419 05 Bulak Kitabevi 0312 419 05 Dost Kitabevi 0312 418 83 27 Yayinevi 0312 417 80 49 Kitabevi 0312 418 82 59 İmge 0312 417 01 37 • **BURSA:** 0224 223 60 16 Barış 0224 220 20 55 Ekin Kitabevi 03 04 37 Haset Kitabevi 0224 08 • **EDİRNE:** Süreyya 0284 225 24 14 **İSTANBUL:** Ada Kitabevi 0212 78 Alfa Basım 0212 511 53 0212 259 31 26 Akın 0216 337 56 07 Arkadaş 0212 18 Bauhaus 0216 448 05 34 0212 511 54 32 Beyaz Adam 03 90 00 Birsan Basım 0212 78 Deren Kitabevi 0216 414 Eren Yayıncılık 0212 251 28 0212 512 52 04 56 0216 337 96 05 0212 261 31 24 0216 334 20 21 Metro 0212 245 23 24 Net Yayınları 021 29 20 Net Yayınları-Capitol 021 75 00 Net Yayınları-Carousel 021 54 85 Net Yayınları-Galeria 021 59 09 50 Nezih Kitabevi 0216 10 Pandora Kitabevi 0212 230 Pusula Production 0212 293 Remzi Kitabevi-Akmerkez 0212 75 Remzi Kitabevi-Carrefour 021 48 03 73 Remzi Kitabevi- 0212 522 05 83 Remzi 021-Myadrom 0212 352 33 55 0212 234 Remzi Kitabevi-Profile 0217 12 25 Salan Kitabevi 021 347 41 47 Say Dağıtım 0212 21 58 Simurg Kitabevi 0212 27 12 Tülin Zambakoğlu 021 35 65 YEM Kitabevi 0219 39 39 Yorum Sanat 021 259 91 92 Yorum Sanat 0216 17 51 • **İZMİR:** Anka 0232 445 47 22 Net Yayınları 021 26 32 Sanart Yayıncılık 021 46 20 32 • **KAYSERİ:** Ufuk 0352 222 45 68 • **KONYA:** 0332 352 58 75 0332 351 82 61 0332 322 15 14 **ABZON:** Çınar Kıratesiye 0229 15 33 Ritim Kıratesiye 26 72 71

DERGİ
YAPI DERGİSİ
KATALOGLAR
YAPI KATALOGU 2002
DEKORA KATALOGU 2001
ANSIKLOPEDİ
ECZACIBAŞI SANAT ANSIKLOPEDİSİ
SÖZLÜKLER
ANSIKLOPEDİK MİMARLIK SÖZLÜĞÜ
Doğan HASOL
MİMARLIK ve YAPI TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ
İngilizce/Fransızca/Türkçe
Doğan HASOL
İNŞAAT TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ
Almanca/İngilizce/Türkçe
Aka İBİDAŞ
AYDINLATMA SÖZLÜĞÜ
Sait SİTİLİ
TÜRKÇE'DE BATI KÖKENLİ
YAPI TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ
Fıratın İYAYTO
TECİSAT TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ
Cavit SİDAL
OSMANLI DÖNEMİ YAPI ve
MALZEME TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ
Nedim SÖNMEZ
YAPI'DAN SEÇİMLER DİZİSİ
KONUTLAR
TUTUŞ YAPILARI
İŞ ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ
KÜLTÜR YAPILARI
SANATTAN YANSIMALAR
ÇAĞDAŞ MİMARLIK 1
ANILARDA MİMARLIK
MİMARİ AKIMLAR 1
MİMARİ AKIMLAR 2
MİMARİ İZLENİMLER
Doğan HASOL
GÖRÜŞ-TARTIŞMA
YAĞMA VAR!
Doğan HASOL
HER ŞEYİN MİMARİ VAR
Doğan HASOL
ÇEVRE-ŞEHİRCİLİK-MİMARLIK
KÜLTÜR, SANAT, MİMARLIK
Bülent ÖZER
TÜRK KENTİ
Kemal Ahmet ARÜ
MİMARLIK KAVRAMLARI
Doğan KUBAN

MİMARİ PERSPEKTİF • GÖLGE
Harbi HÖTAN
MİMARLIK, FORM ve GEOMETRİ
Belen ÖNAT
TARİHİ ÇEVRE KORUMA ve RESTORASYON
Zeynep AHUNBAŞI
İSTANBUL 1900
Diyadin BAĞILLARI - Fato GÖZDOLU
Çevre ve ANLI ATAÖV
1950'ler Kuşağı
MİMARLIK ANTOLOJİSİ
Fahri ERTAN
TÜRK İV GELENEĞİ ve
SAHANLIOLU EVLERİ
Belma GÜNEY
TRADITION OF THE TURKISH
HOUSE AND SAHANLIOLU HOUSES
Belma GÜNEY
Kent ve Mimarlık Üzerine
İSTANBUL YAZILARI
Doğan KUBAN
TARİHİ ÇEVRE KORUMANIN MİMARLIK BOYUTU
Doğan KUBAN
SINAN THE ARCHITECT AND HIS WORKS
Belma GÜNEY
Çevre ve AB OTTOMAN
DİNALARIN YENİDEN KULLANIMI
Ümit ALTINOĞLU
TEMELLER, DUVARLAR, DÖŞEMELER
Levent YÜCESEYİ
MEHİRLENLER
Alişahin SARI
AŞAĞI KAPILAR
Muhterem NİHAN
OSMANLI TÜRK SIVİL MİMARISİNDE
PENCERE AÇIKLIKLARININ GELİŞİMİ
Nihal ULUENGİN
SELÇUKLU KERVANSARAYLARI
Korunmalar ve Kullanımları Üzerine Bir Öneri
Türkiye/İngilizce
Cengiz BEKTAŞ
MİMARLIKTA SÜREÇ
Kavramlar-İlişkiler
Umut İZGİ
ADI HALKARNAS
Türkiye/İngilizce
Ender ÖZİŞIK
MİMAR ANLAM BEĞENİ
Türk Serbest Mimarlar Derneği
Doğu Karadeniz Örneğinde
KONUT KÜLTÜRÜ
Şengül OYMAN GÜR
OSMANLI'NIN İLK BAŞKENTİ BURSA
Figen ÖZENDES

THE FIRST OTTOMAN CAPITAL BU
Figen ÖZENDES
OSMANLI'NIN KİNCİ BAŞKENTİ ED
Figen ÖZENDES
THE SECOND OTTOMAN CAPITAL EI
Figen ÖZENDES
OSMANLI'NIN SON BAŞKENTİ İSTAN
Figen ÖZENDES
THE LAST OTTOMAN CAPITAL İSTA
Figen ÖZENDES
TÜRK İMAR HUKUKU'NUN ANA ÇİZGİ
Safa ERKÜN
OSMANLI BAŞKENTİ İSTANBUL'DA ÇE
Nuran KARA PİLEHVARIAN, Nur URFALIC
Lutfi YAZICIOĞLU
FOUNTAINS IN OTTOMAN İSTANBUL
Nuran KARA PİLEHVARIAN, Nur URFALIC
Lutfi YAZICIOĞLU
OSMANLI MİMARLIĞININ 7 YÜZY
"Uluslararası Bir Miras"
Kongre Bildirileri
7 CENTURIES OF OTTOMAN ARCHITECT
"A Supra - National Heritage"
Kongre Bildirileri
FRANSADA
KENTSEL SİT ALANLARININ KORUN
MALAUX YASASI
İsmet OKYAY
Kaybolan Kent Hayalleri
AŞAĞI SARAYLAR
Doğan KUBAN
Vanished Urban Visions
WOODEN PALACES OF THE OTTOMAN
Doğan KUBAN
İnşaat Uygulamalarında
YANLIŞLAR-DOĞRULAR
Fıratın İYAYTO
KEMAL AHMET ARÜ
Bir Üniversite Hocasının Yaşamının
Kemal Ahmet ARÜ
Osmanlı Anıt Mimarisinde
KLASİK YAPI DETAYLARI
Türkiye/İngilizce
Fatin ULUENGİN, Bülent ULUENGİN, M.Bengu
SANAT
MINI SANAT KİTABI
500 Sanatçı - 500 Sanat Eseri
ENDÜSTRİ TASARIMI
ENDÜSTRİ TASARIMI
Ürün Tasarımında YARATICILIK
Onder KÜÇÜKERMEN
ENDÜSTRİ TASARIMI
Ürün Tasarımında ADIMLAR
Onder KÜÇÜKERMEN

Kültür, Sanat Mimarlık Kitapları

Y E N İ

Cumhuriyet dönemi
Türk mimarlığında üniversite
hocasına miras ve kentsel
tasarımcı olarak çok uzun yıllar
katkıda bulunmuş olan
Kemal Ahmet ARÜ'nün anıları...

Kemal Ahmet ARÜ
YEM Yayın, İstanbul 2001
180 sayfa, siyah-beyaz fotoğraflar.
Karton kapak, 24x22 cm.

Osmanlı anıt mimarisinin
klasik yapı detayları ve
süsleme elemanları...

Fatin ULUENGİN, Bülent
Mehmet Bengü ULUENGİN
YEM Yayın, İstanbul 2001
Türkçe-İngilizce, 272 sayfa
300 fotoğraf ve çizim.
Karton kapak, 19,5x27,5 cm.

yapi-endiüstri merkezi yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteley.org>
Cumhuriyet Caddesi 329 Harbiye 80230 İSTANBUL Tel: (0212) 219 39 39 pbx Faks: (0212) 248
e-posta: yayin@yem.net www.yem.net

Post aşkın nesnesi
inşa ediliyor

Özgürlüğü; dört çeker bir jip ile çamura saplanmadan dağ bayır dolaşmak, ayağına giydiği spor ayakkabı ile uçarcısına koşmak, bilgisayar başında maceradan maceraya atılmak zannedenler, aşkı da reklamlara benzetiyorlar. Ne de olsa parası olana reklamlardaki her şey satılık: Özgürlük, hayal, aşk, dünya, sen, ben...

Yakın zamanda özgürlüğe yüklediği yeni anlamlarla kendinden epey söz ettiren Hazırkart reklamı, bir cep telefonu ile insanın sahip olabileceği özgürlüğün tanımını ‘fatura ödememek’ vaadiyle en geniş şekilde yapıyordu. Ancak bu reklamın özgürlük teması haricinde yakaladığı, aşk adına farklı bir tutarlılık vardı. Genç erkek ve kız, aşklarını kaçınılmaz bir serüven gibi yaşıyorlardı. Romanlarda okuyabileceğiniz türden yüceltilmiş bir aşkı buğulu bakışlar altında sürdürüyorlar, karşılına çıkan her türlü engeli duygusal bir ‘Jingle’ yardımıyla aşıyorlardı. Ta ki, starların starı, ülkemizin tanıtım kahramanı, kadınların vazgeçilmezi, erkeklerin özentisi, ‘new generation’ın Türkiye temsilcisi işin içine girene kadar.

Hayat reklamlardaki gibi değildi. Hiçbir aşkın kaderi, senaristlerin kalemleri kadar saf ve temiz yazılamazdı. Zaman başkaydı, ne öyle vuslatı bekleyen aşklar, ne de cinsellik ve iktidar ilişkisinden uzaklaşmış masum âşıklar vardı.

Ortada ihanet, entrika, aldatma yoktu, haliyle bu da reklamın izlenirliliğini düşürüyor, tekdüze bir birliktelik kimseye yetmiyordu. Klip etkisi yapmayan, paparazzileri peşinden koşturmayan, fonunda bir pop şarkısı olmayan aşk, aşk mıdır ki? Hani kıskançlık, geçimsizlik, nefret, dedikodu, ihanet, intikam; hani hediyeler, özel günler, otomobiller, başbaşa çıkılan gözde tatiller, başkalarını özendirmeler, peşinde koşturmalar...

Aşk artık sıkı bir ticarettir, ya çok güzelsindir, ya çok zengin, Ortası yoktur, ortada kalana ekmek yoktur.

O zaman bu kutsal aşkı yaratan reklamcılar, bu kutsal aşkı yine kendi elleriyle bitirmeliydiler. Ki aşkın para etmediğini onlar kadar iyi bilen de yoktu hani. Ve o güzelim kız, bir sene boyunca, günde 10 reklam, peşinden koştuğu delikanlıyı, bir dakikada **Tarkan** için terk edecekti. Sıradan bir gezginin Tarkan ve temsil ettiği değerler karşısında şansı ne kadar ola-

Nce Aşkara...

İSMAİL ÜKBAŞI

bilirdi ki? Şimdi vefanın değil aşkın reytingi önemliydi.

Hem kim olur da terk etmezdi ki?

Reklamcılar hep bilinçaltına çalışırlar, düşünce sistemleri ile oynarlar. Hep güzel erkek ve kadınların sevildiği, duyguların bulanıklaştığı, aşkın metalaştığı, bilgisayar ekranlarında rötuşlanmış küçük mutluluklar dağıtırlar. Hep erkeğin ya da kadının satın aldığı ya da bir ürünün tamamladığı aşklar yaratıp, aşktan kazandıklarıyla da yeni “aşklara” yelken açarlar.

Genellikle toplumsal tarihin birer aynası olduklarından dem vuran reklamcılar bu sefer gerçekten haklı çıktılar. Hazırkart sponsorluğunda “dünden bugüne aşk”ın kurgulanmış bir belgeselini bize başarıyla sundular.

Oyuncuları, müziği, reklam dili, yönetmeni ve yaratıcı ekibi açısından oldukça önemli olan bu reklamlar ilgi ile takip ediyor, yeni bölümlerini merakla bekliyoruz. Çünkü reklamları ciddiye alıyor, onları hizmet ettikleri markalar ile sınırlı tutmuyoruz.

Bu yazı bitti! deyip gönderdikten üç gün sonra Milliyet Gazetesinden **Ahmet Tulgar**'ın, Hazırkart reklamının yaratıcısı **Serdar Erener** ile yaptığı röportajı okuduk. Derginin baskıya girmemiş oluşundan yararlanarak birkaç küçük saptamayı konumuzla paralellik kurması sebebiyle vererek, okurun şimdi bir daha sorgulamasının yerinde olacağını anımsatmak istiyorum:

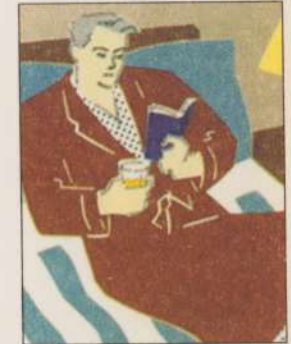
— Fatih'te kızlar Özgür Kız'ın “kızı onuş kartı”nı çantalarının üstüne takıyor” demek. Yani “Ben Fatih semtinde yaşıyorum, çünkü etraf laf eder ama sanma ki şlü, daha liberal biri değilim”. Çok açık Kız” bir kimlik simgesi oldu.

— Filmin sonunda “Şimdi ne olacak?” diye soruyoruz ya, yaklaşık 100 cevaptan çoğu şu: “Tarkan, bu iki genci birleştirsın ve aradan çekilsin”. Halk, “kardeşim, bu ikisinin aşkını kimse engellemesin, Tarkan bile engellemesin” diyor. Tarkan’ın starlığı kadar güçlü bir aşk hikâyesi.

— Biz ahlak hocaları değiliz. Reklamcılar için en önemli şey hizmet ettikleri markalarıdır.

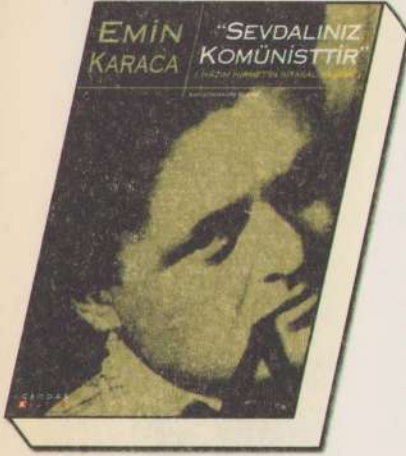

Güzellik: reklam için;
seve seve...

Aşk iki kişilik bir oyuna en genel çerçevede, iki de “ben” çağırıyor demektir. Kaç bin yıldır böyle bu. (Meraklısı, bu konuda kitap, makale, tez, bildiri, şarkı sözü, oyun vb. bulabilir.) Ama sorun “ben”lerde gibi görünüyor şimdiye baktığımızda. “Ben”ler; “onlar” alanının dayattığı “o”nu arıyor... Bu arayışı körükleyen gazeteler, dergiler, TV programları da bir sürü “o” seçeneği sunuyor dişi ve erkek insan soyuna. Sunulan “o”ların üç aşağı beş yukarı birbirine benzemesi, seçmelerde sorun yaratmıyor değil –ama bu konu ayrıntılar sınıfına girebilir–. En akılcı tutum, en rağbet edilen “o”nu bulmak, sonra da olabildiğince “o” olmak saç telinden selamlaşmasına, ayakkabı bağından gözlerini kırıştırmasına kadar. Hadi buraya kadar olan kısmı hallettik diyelim, üstümüzde denediğimiz yeni “ben”in de bir ruhu var ve ruh –doğal olarak– bir eş arar. Şimdi sıra diğer “ben”i bulmaya geldi esintili bir aşk alanı açmak için ahir ömrümüzde. İşte burada sorun başlıyor: Barkotu düzgün, en “halis taklit”i –kandırılmadan– nasıl bulacağım? İnanın görüldüğü kadar kolay olmuyor bu... Her yerde gizli gizli anlatılan tecrübelerle sabittir. Az mı direkten dönülüyor, aldatılıp kırılan, incinen, ruhu zedelenen, aşk haresinin dışında kalan kadın ve erkek az mı sanıyorsunuz?.. Ah ah ah... Bakıyorsunuz, tamam işte geliyor, şu yürüyüşe, elini o çok sevdiğim markalı çanta gibi taşımasındaki havaya bakın, diyorsunuz, bir konuşmaya başlıyor, sözcüklerdeki harf vurgulamaları tamamen başkalarının “o”suna ait... Sonuç: Otomatik hayal kırıklığı. Ya da tam tersi, daha tokalaşırken konuya damardan giriyor karşınızdaki; “Bu jöleyi de nereden buldun, ağaç tomruklarına benzemiş saçların” diyerek arkanızdaki bir yerlere bakmaya başlıyor. Eliniz ayağınız birbirine karışıyor, o kadar ezberlediğiniz dersler, prova yapmaktan öldüğünüz jest ve mimikler yer değiştirip duruyor. Sonuç: Otomatik rezil olma pozisyonu. Depresyona giden yolların önündeki engeller kalkıyor adeta. O kadar da bakmıştınız, seçtiğiniz “ben”in bu jöleyi kullandığından o kadar emin olmuştunuz ki... Ayrıca bu konuda daha önce hiç uyarı almamıştınız. Felaket... Tam bir felaket! Ne yapmalı şimdi? Kıyasıya bir tartışmaya girip seçtiğiniz “ben”in onurunu korumak için bir saldırı planı yapmakla, kırılıp dökülmenin girdabına kendinizi bırakıp aşağılananın mazohistliğini yaşamak arasında gidip gelirken taşıdığınız “o”nun bu durum karşısında ne yapabileceğini hayal ediyorsunuz... Olmuyor. Dayatılan “ben”leri böyle zor durumda kaldıklarında hiç göstermiyorlar ki... Tabii, onlar idol “ben”... Biz gölge “ben”ler gibi, yerlerde sürünür hale gelmezler. Ama bu haksızlık! Hemen tüm enerjinizi toplayıp karşınızdaki diğer gölge “ben”in tomruğa benzettiği saçınızı (aslı, asla böyle bir şey yapmazdı; demek bunda bir sahtelik söz konusu; “halis taklit” değil; aman çok dikkat: aldatma var, barkotta bir bozukluk) şöyle bir havalandırarak (ki, unutamayaacağı bir sahne olsun anıları arasında) geriye atıp, buğulandırduğunuz gözlerinizin onun alacak düşüncelerini harf atlamadan

AMERİKA'NIN 11 EYLÜLÜ!

Bu kitabın anlattığı hikayeyi okuduğunuzda 'demokrasi' ve 'özgürlükler' ülkesi ABD'nin öteki yüzünü ve sonunda kendi yetiştirdiği terör canavarına nasıl kurban gittiğini daha iyi anlayacaksınız.

NÂZİM HİKMET'İN SİYASAL YAŞAMI

NÂZİM
HİKMET
100
YASINDA

Nâzım Hikmet'in şimdiye kadar hep üstü örtülmeye çalışılan siyasal yaşamı, "Sevdaliniz Komünisttir" de tüm gerçekliğiyle sergileniyor

E. EMİNE ARTIK VİVET KANETTİ...

Turuncu Kayık'ta her şey bir bilezik ya da sarmal gibi içi içe geçerken, "Her okuma bir reenkarnasyon değil midir?" sorusu zihninize yer edecek.

HAYAT BİR BAŞKALDIRIDIR!

Görsel ve yazılı medyanın iç yüzünü anlatan bir roman. Sanatçılar, muhabirler ve magazin dünyasında entrikalarla örülmüş bir atmosfer... Hayatın çıplak yüzünün seyredilmeye değer karelerinin mahrem fotoğrafları...

YAKIN SİYASİ TARİHİMİZİN BAŞKA BİR BOYUTU...

"Aclara Yenilmeyen Gülümseyişler"ın yazarı Atilla Keskin ikinci romanı "Dostluk"ta Türkiye'nin yakın siyasi tarihinin bir panoramasını sunarken, 12 Eylül sonrası yurt dışına çıkan ve hayatlarını orada sürdüren insanların dramlarını, sevinçlerini, çelişkilerini, kuşkuğunu anlatıyor.

"SOL HASTALIK MIDIR?" TARTIŞMALARINA YANIT:

Baudrillard'ın 1978-1984 yılları arasında tuttuğu bu kronikler, temsiliyetler çağıının sonunda, kendini hâlâ "ilahi" olarak adeden, erdemlerini, ahlakını ve derin değerlendiren üsluplarıyla kayıtsız kalmış ideolojik stratejileri ortaya koyuyor.

Aşk İkliminde Egolojik Bozulmalar

**Her mahallenin
prensi
ve prensesleri
vardır. Söylemek
istediğim, sınıflar
içi, göreceli
ekonomik
ayrıcalıklar...
mahallenin
market sahibi ile,
asgari ücretli
işçinin çocukları
aynı mahalle
okuluna gitse de,
aralarında
çocuklara büyük
gelen ekonomik
farklar vardır.
Çocukluktan
yeni yetmeliğe
geçer geçmez de,
mahalle
aralıklarında
oynayan
çocuklar apansız
büyür,
Aşk'ın paraya
dayalı acıları da
ortaya çıkar.**

İklimler varolma koşullarını içerdiği için, yaşamımızda önemli yer edinir. Evrenin somut koşulları gibi, soyut kavramların da yaşayabilmesi için, yeterli değerlere gereksinmesi var... Aşk soyut bir kavram... iç dünyamızda kendi mevsimlerine dönüşürken, özgün iklimini de korumaya çalışır içimizde.

Aşkın zamanlar arası yolcuğu ise, karşılıklı bir tutulmanın coşkusunda sürüyor... elden ele uzanıyor aşkın ateşi... çoğu zaman bu ateşi tutmayı bilemediğimizden, elimizden kayıyor, yakıyor bizi. Sonra, içimizde o aşk sızısı kalıyor. Bir de, derinliklerimizde usul usul inildeverek yankılanan... aşk!.. aşk! arzularımız.

Aşkın iklimi, o denli dayanıklı olduğu halde, karşısında hızla eğilip bükülen sanırım, bizim varlığımız. Varlığımız, ego (ben) ile temellendirildiğinden, aşkın paylaşımcı çoğalmasına da yabancıyız çoğu zaman. Tıpkı günlük hayatın yükünü toplama derdinden başımızı kaldırıp önümüzü arkamızı göremediğimiz gibi... hep bir şeyler kapmak itkisiyle, egolojik bir kamaşma içinde gözlerimiz. Hayatımızı düzene sokan siyasal sistemlerin doğrultusunda, hoşlansak da, yakınsak da egomuzu beslemeyi yeğliyoruz her zaman. Hele ki, bu gittikçe sertleşen seçeneksiz kapitalist düzende, şeyleşmeden var olmak olanaksızlaştıkça... Bize dayatılan bu hayattan hoşnut değiliz belki, ama kaç kişiyi geriye kalan... bu sistemin sahibi de kölesi de insanlar, ne yazık ki !

Aşkın yolculuğu, hep kurulu düzenlerce yönlendiriliyor... İnsanı nesne haline getiren düzene karşı, umarsızlığımız çoğunlukla bizi, yalnızlığımızla yüzleştiriyor... ve aslında “ne denli soyut” olduğumuzu, ne denli somut deneyimlere erişsek de, hep bir eksiklikle kalakaldığımızı duyumsuyoruz.

Belki de bunca tüketici saldırganlığımız, içimizde tükettikçe daha fazla açılan bir iç boşluğunu örtmek için, acı bir umarsızlık hali.

Sevildiğimiz için mi seviyoruz ?

Mutlu olmak için mi seviyoruz?

Aşk... aşk... şimdi en popüler yazarlar, aşk hakkında yazan yazarlar. Özellikle erkek yazarlara biz kadınlar pek bayılıyorruz (!) ama, kadınları çok iyi anlayan bu erkekler bilmiyorum hayatlarındaki kadınları ne kadar mutlu ediyorlar?

Anlamak mutluluğa açılan yol değilse nedir?

Birini anlayıp sevmek egomuzun o ipe sapa gelmez takıntılarından da uzaklaşmaktır. Hem de ön yargısız, bir anın içinde buluşarak, hayatı karşılıklı birbirine sunmak olmalı (vermek: takası, ödemeyi de içerdiği için; vermek değil özellikle). Hayatı durmaksızın bir ödeme gibi gören insanlar için, belki de aşk; artık sunulmayacak denli pahalı bir meta.

Yine de birileri için aşkın iklimi hâlâ yaşanılır bir hayat. Üstelik öyle yazarak, yorumlayarak değil, çözülemez duygularla dolu bir hayat. İnsan ruhunda, bireyin özel oylumlarıyla işlenmiş bir hayat... öylesi kolay anlaşılmaz, açılmaz, açıklanamaz ama güçlü bir bağın kendisiyse, aşk kendini duyumsatıyor ruhlara... O iklimde yaşamayı istemek bir yana, aşk, hayatın kendine benziyor... risk dolu... tek güven, karşılıklı duyguların sadeliğinde.

Yoksa sistemin kurguladığı; benim şuyum var senin
PDF Kütüphane - <https://www.pdfkit.org>

**BİR AŞK
MEKTUBU**

Orpheus'un müziğini dinlemeyi göze alanlar için.

"Kaosun denklemleri çok basit aslında. Yaşam = yaşam. Ölüm = ölüm. Oysa hepimiz kendi denklemlerimizi kurmanın ve dünyayı ona eşdeğer kılmamız peşindeyiz. Ne aymazlık!"

Modern bir Orpheus yorumu, alacakaranlığın şiiri, oda müziği tadında bir yapıt.

Aslı Erdoğan'ın "Kırmızı Pelerinli Kent"ini okudum. Müthiş bir kitap. — Mina Urg

Aslı Erdoğan'ın "insan yüreklerine dokunuyor elleri". Çok severek okuduğum, şiir tadı aldığım cümleleri var, yaşamın acı suyu ile beslenmiş cümleler. — Fethi Na

Aslı Erdoğan gerçek dünyada kendi içinde dolaşır gibi dolaşıyor. Kendini zayıf ve yapayalnızmış gibi sunuyorsa bizlere, asıl amacı kentin kalabalığını kendine indirmek. Bunu da kırmızı pelerininin altında başarıyla yapıyor. — Önay Söze

Bir şiir-roman. — Nursel Duruel

Yazarla birlikte tıpkı Orpheo gibi öbür dünyaya ya da Hades'e iniyoruz, sanki öbür dünyada imiş gibi Rio'nun bataklık kıyı semtlerinin labirentlerinde ölümün peşinde koşuyoruz. Ölüm özdeşleşiyor Rio 'Toplu çılgınlık, ölüm ve kaosun' etkin ve kolay kolay unutulmayacak destanını okuyoruz. — Orhan Duru

Romanın başkışısı, yalnızlığını bulmaya/yaratmaya ta Rio'ya giden bir genç kadın. Romanın içinde yazılan roman... Rio'nun renkleri... sesleri... kötülükleri... ve kadının yürekliliği... direnci ve "Limansız Yolcu"luğu... Roman yazıldııkça, duyumsanan/biçimlenen bir yalnızlık. — Necati Tosuner

Yitirilmiş bir kent, yitirilmiş bir aşk ve geçmiş ülkesi

"Yaşamın yüreğinde bir boşlukta; bir yorumdan, bir soru işaretinden, bir bakıştan, yani bir hiçten başka bir şey değildim."

Aslı Erdoğan'ın yapıtlarının yazınsal nitelikleri, anlatım biçimi de insanı çekiyor ve sürükliyor. Üzerinde titizlikle durmamız gereken bir yazarla karşı karşıyayız. — Orhan Duru

Aslı Erdoğan'ın anlatısının iki belirgin yüzü var. İlki, anlatı kişilerinin iç dünyalarını yaşamla iç içeliği. Bir de dili var. Anlatılanların karabasanı ya da gizemli dünyasını da beslenen, gürül gürül bir dil. — Semih Gümüş

Bir "yazınsal mucize"yle karşı karşıya olduğunuzu anlıyorsunuz. — Haşmet Babaoğlu

Erdoğan, yolculukları, 'dışarda' olanın dışarıda kalan öyküsünü yazıyor sürekli. Kuzeyde, güneyde, burada, hep 'dışarıda'. — Zeki Coşkun

İçinde bir bölüm var ki, yüreğimden beni fena yakaladı. Kitabı elimden bıraktım. — Ayşe Arman

Okuyucuyu bir duygu sağanağına tutuyor, zorluyor. — Z. Funda Topal

**Bizi de
Aşk
Yetmezliğinden
Öldürmeyin
Abiler!..**

Aşk kavramının somut temellerden yoksun olarak ele alındığı zaman bizi çıkmazlara götüreceğini bile bile böyle bir yazıya soyunurken sürekli altının nasıl doldurulması gerektiğini düşündüm. Sahi, adı dillerden düşürülmeyen, şarkılara, türkülere, romanlara, şiirlere konu olan bu kavram neleri içeriyor? Kimler hangi anlamları yüklüyor?... Günlük kullanıma bakıldığında; müzik aşkı, vatan aşkı, cinsel aşk, duygusal aşk kullanımlarıyla burun buruna geliyoruz. Bilinen bir gerçek var ki; bütün bu kullanımlarda aşkın vaççeçilmez, tutkulu yönü öne çıkartılıyor.. **Engels** de bunu söyle belirliyor:

“Aşk, tarihsel bakımdan bir tutku (hiç değilse yönetici sınıftan), tüm insanlara özgü bir tutku ve cinsel içgüdünün en yüksek biçimi –ona özgül niteliğini kazandıran budur– olarak ortaya çıktığı zaman, bu ilk biçim, yani ortaçağın şövalye aşkı, hiç de karı-koca aşkı değildir. Tersine, klasik biçimiyle ozanların göklere çıkardığı Proverçilerde, bu aşkın gemisinin yelkenlerini eş aldatmaya doğru götürür.” (Engels, *Ailenin Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni*, Çev. Kenan Somer, Sol Yay. 1990, s. 75)

Burjuvaziinin egemen sınıf konuma gelmesinin ardından aşk da özgürleşme sürecine girdi ve zincirlerini kırdı bir anlamda!.. İyi mi oldu!..

İnsanın yaşadıkça özgürleşeceği günler, gün be gün tutsaklaştığı günlere dönüşüverdi hemen. Sistemin egemenleri yaşamın her alanına uzattıkları ellerini insanın birey olma, bireyleşme çabalarına da uzattıverdiler. Artık efsaneleşen ne Leyla kaldı; ne de Ferhat... Kala kala söylenin bile anlamını bilmediği onlarca aşk tanımı kaldı... Arkasına sığınmaktan usanmadığımız aşk tanımları...

İlk anda; “çağın değiştiğini, Leyla-Mecnun aşklarının salt yerli filmlerde ya da hikâyelerde kaldığını” söyleyiverir birileri... İşlerine öyle geliyor çünkü... Yeni Dünya Düzeni’nin ideologları öyle istiyor çünkü... Yerli postmodern medya maymunları öyle istiyor çünkü... Onlar kirlilikten, kirlenmeden söz ettikçe kirlenelim, kirltelim istiyorlar. Yaşamsal değeri olan her şeyi kirletip sanal yaşayalım istiyorlar çünkü... İnternet aşklarıyla kendimizi avutalım istiyorlar...

Onların istemesiyle bütün bunların olup olmayacağı tartışılabilirse de gerçeklik onların başarılı olduğunu söylüyor bize. Toplumsal değer yitimi bir hastalık gibi aşka da bulaştırıldı. Birbirinden hoşlanma eğilimindeki iki insanın ilk düşündüğü; “şunu yatağa ne zaman atsam” olmuşa, varın gerisini siz düşünün gayrı... Görsel medyada sunulan aşk öyküleri, kimin kiminle kaç gün birlikte olduğu ya da ne yaşadığının açık seçik sergilenmesinden, iğrenç bir porno gösterisinden öte gitmiyorsa; üstüne üstlük toplum benzer ilişkiler yaşamaya özendiriliyorsa... Bunun adı olsa olsa; post/aşk olur....

Post/aşk bir kirlenmenin adıdır... Ve bu, aşkın da
bitirildiğinin farklı bir anlatımıdır...

Bu kirliliği pompalayanlar bunalım toplumu yaratarak bireyin birey olmasını engellemekten başka bir şey düşünmüyorlar. Çünkü, zamanının büyük

Kirlenmeden
yaşamak
suç sayılacak..
Hele hele kimi
değerleri
savunmak
çilimindekilerse;
“dinozor”lukla
suçlanacak...
Metropol
r gelecek ona...
Karısı, sevgilisi,
ya da
kendisi aşk
yetmezliğinden
ölecek...

**YILMAZ
YEŞİLDAĞ**

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://frantey.org>

Sanatı Hayata Geri ğirmek

**VEYSEL
ATAYMAN**

“Frankfurt Okulu”nun ‘eleştirel teori’si, son tahlilde çok temel bir kaygıda özetlenebilir. Bu kaygı onun Marksist toplumbilim ile (devamlılık, hesaplama, tamamlama, kopma vb.) ilişkileri üzerinden değerlendirilmesinde de çıkış noktası olabilir: Marksist toplumbilim (politik ekonomi / Kapital) temelinde kapitalist sistemin krizlerini, bu krizlerin ekonomik analizlerini yaparken “Frankfurt Okulu”nun eleştirel teorisi, kapitalist sistemin kriz dönemlerinde bireyi hâlâ sistemle bütünleştiren mekanizmaların yapılarını öne çıkarır. Krizlerde aşırı yüklenen bu bütünleştirme kapasiteleri, bireyin ‘kimlik’, ‘aidiyet’ gibi sorunlarının baskısı altındadır artık.

VEYSEL ATAYMAN

Oyleyse, ‘eleştirel teori’ krizin ekonomik mekanizmalarıyla değil de, birey üzerindeki baskısının yumuşatılması mekanizmalarıyla, bu mekanizmaların yapılarıyla uğraşır, demek pek de yanlış olmayacaktır. Buradan gidersek, “Frankfurt Okulu”nun temel sorunlarının neden hep ‘kültür’, ‘psikoloji’, ‘sanat’ (üstyapısal fenomenler) muntkasından alındığını da zaten açıklamış oluruz. ‘Eleştirel teori’ politiktir, ama politik stratejiler konusu tartışmalıdır. (Şu sıralarda derlemeye çalıştığım, “Sınıf Devriminden Aklın Evrimine” başlıklı, **Habermas**’ın Akıl Felsefesi’ne giriş mahiyetindeki kısa bir çalışma, iletişimsel eylem teorisinin özünü tam da bu politik stratejiler perspektifinden düşünmemizi sağlıyor.)

Popüler Kültür/ Yüksek Sanat

Biliyorum, bu giriş çok tahrik edici. Ne var ki, sözü çok belli bir yere çekip döneceğim. (Üstyapı alanında kalarak) hayatımıza o gün bu gün girmiş (elbette kökleri “Frankfurt Okulu”nun tarihsel olarak öncelerine giden) ‘yüksek sanat’, ‘sanat’, ‘popüler kültür’, ‘kitle kültürü’, ‘trivial literatür’, ‘Kitch/kiç’ vb. gibi, sanat ürünlerini (zihinsel üretimi) sınıflandırıcı başlıklar da, sistematik köklerini orada bulurlar. Söylemeye bile gerek yok, ‘eleştirel teori’nin mimarları ve geliştiricileri, kapitalist (emperyalist) sistemin hizmetindeki sanatı ya da sanata benzer ürünlerin kişiyi sistemle bütünleştirici işlevini deşifre etmek, bu işlevin yerine getirilişi sırasındaki mekanizmaların işleyişini, yapılarını anlamak istiyorlardı; bu kaygı, aslında ‘devrimci sanat’ ile (sistemle bütünleştirmek yerine onun eleştirel analizini yapan, yıkıcı sanat ile!) öteki taraf arasına belirgin sınır çizgileri çekebilmekle kaygısıyla tamamlanıyordu.

Zihinsel ürünler karşısındaki tavrı ve tutumu aşırı pragmatik ve de pratik olan benim gibi biri için bu ayrımlar çok yıpratıcı. **Hegel**'in, **Marx**'ın 'yabancılaşma' tezi içinde, 'sanatın', zaten aşılması mukadder bir yabancılaşma tezahürü olduğunu öğrenmiştik. Öteki bütün sınırlayıcı, sınıflandırıcı başlıkların da haydi haydi tekliğine ulaşamamış, sınıf çelişkilerine bölünmüş toplumun ifadesi olduğu kesin. Zihinsel üretimin, bırakalım kol emeğinden kopma süreçleri meselesini, bu ürünlerin (akademikler de) ders olarak (hatta tehdit gibi) gençlerin karşısına çıkmasını bir türlü hazmedemez oldum. Sanat ya da neyse, hayatımızın içine ne zaman dönecek? Aslında hayatımızın ayrılmaz bir kılavuzu, hayatla baş edebilmemizin biricik desteği olan sanat, aydın-mürit cemaatlerinin toplumdan farklılaşma, hatta bir anlamda statü ve iktidar kurma aracı olmaktan çıkamayacak mı? **Kafka**'nın "O kapı senin için ayrılmıştı, şimdi gidip onu kapatıyorum," dediği kapının, hayata açılan bütün öteki kapılar gibi, gerçekten de 'bizim için' açık tutulduğunu ancak kapanırken mi fark edeceğiz? (**Ken Laoch**'un "Benim Adım Joe" filminde, işçi, elindeki bütün kasetleri dağıtmış; kız arkadaşına tek bir kaset dinletiyordu. "**Beethoven**, Viyolin Konçerto, opus bilmem kaç." Adını bile bilmiyordu parçanın. Hatta ikinci bölümünden bir yerden başlıyordu çalmaya. Ama kendinin olan bir şey bulduğunu hissetmişti sanki. Ondan koparılmış, fraklarla, kostümlerle, ritüeller eşliğinde dinlenegelmiş bir şeyin, asıl kendisine ait olduğunu sezmişti.

Geri almıştı onu.

Popüler Sinema

George Roy Hill'in "Butch Cassidy and the Sundance Kid" (1969) filmi "popüler sinema" mı? **Joseph Losey**'in "Kaderini Arayan Adam (Monsieur Klein)"ı (1976) ile, bu ikincisi autör sinemaysa, ayrım çizgileri nerelerde temelleniyor? "Yurttaş Kane" ile "High Noon"un Şerifi Kane, popüler/sanat/ autör, neyse, sinemasının neresinde

Kolera sokağı olarak değiştirdim. Yaşadığım sokaklardan bir tanesiydi. Şimdi o sokakta daha çok Güneydoğu'dan göçle gelen, hiç tanımadığım insanlar oturuyor."

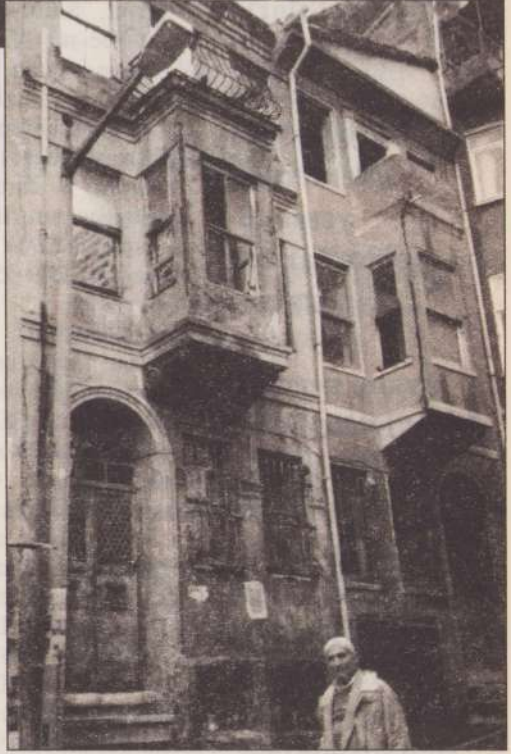
“Sait Faik de orada yaşamış. Adam Mikieviç de... Çok ilginç bir yer. Semtin her sokağında, her çıkmaz sokağında binlerce figürle karşılaşıyorsunuz orada.”

Açık Radyo, *Kenti Dinlemek* programında **Metin Kaçan**'la Dolapdere üzerine yaptığımız söyleşiden kimi kesintiler bunlar... Sevgili ustamız Sait Faik ise *Dolapdere* adlı öyküsünün bir yerinde bu semt için şöyle diyor:

“Bu semtte tövbekâr yankesicilere, yeni hastaneden çıkmış eroin hastalarına, falcılara, 1900, 1953 senesi orompolarına, eski tulumbacılar, şık, bobstil, cebi bıçaklı, yakışıklı yeni külhanbeylere, haraççılara, jigololarla, kızlarına kodosluk yapan analara, karılarına müşteri arayan kocalara... pirzola kokusuna, açlığa, rakıya, aşka, şehvete, iyiye, kötüye, her mücerret kelime vasfının karşılığına rastlamak müm-kündür.

“Akşam oldu muydu, her sokakta birbirini tanıyan ılık sesleri duyulur. Karanlık köşelerde Rumca aşk fısıltıları...”

Evet, Dolapdere; İstanbul'un kendine özgü, farklı köşelerinden biri olan Dolapdere... Arada bir de olsa durup onu dinliyor musunuz hiç?

Erdoğan Alkan; eşi **Birsen** Hanım ve baldızıyla *Syrano de Bergerac*'ın yazarı **Edmond Rostand**'ın Bask bölgesindeki Arnaga Malikânesi'nde...

KAFESTEKİ YAVRU KUŞ

Tel bir kafes, küçücük,
Kafeste yavru bir kuş
Yakarıyor: Cık! Cık! Cık!
Dışarıyı özlüyor.

Neden mi?
Çünkü, çünkü
Güzel şeydir özgürlük.

Dışarıda tatlı bir kuş
Bu kafese bakıyor:
-Sakın yanaşma aman
Durma burda, havalan.

Neden mi?
Çünkü, çünkü
Güzel şeydir özgürlük.

Dün gece düşümde gördüm yarımı
Uzaktan uzağa seyrettim ancak,
Ölümden betermiş derdin böylesi,
Acıların en büyüğüymüş meğer
O yarı görüp de konuşmamak.

müzesindeki balmumundan insanlar canlı gibiydi. Baldızım önce onlardan korktu, sonra birinin koluna girip resim çekti. Turistik küçük trenle Pirenelerin 900 metre yükseklikteki doruklarına çıktık. Suların gürül gürül aktığı, kıvrık koyun postlarını andıran sislerin yuvalandığı korkunç uçurumları gördük. İspanya Bask'ına geçtik. Kiliseleri ve şatolarıyla olduğu kadar plajlarıyla da ünlü San Sebastian, *Lorca*'nın çok sevdiği Bilbao, **Picasso**'nun bir tabloyla adını ölümsüzleştirdiği Guernika ve Navar köylerini gezdik. Bütün bu geziler ve yolculuklar boyunca arabamızın teypinden coşkulu Bask müziği, Bask şarkıları ve türküleri hiç eksik olmadı.

Bask Yazın'ı

Halk yazını, Âşıkların Doğaçtan Dizeleri, Halk Tiyatrosu ve yazarların ürettiği Kişisel Yazın'dan oluşur.

Halk yazını genellikle sözlü'dür. Günümüze ancak iki dilde yazılı derlenenler kalmış. Halk öykülerinin kahramanları Hristiyan geleneğinin kişilikleri İsa, Tanrı, Aziz Pierre, Meryem, İblis vb. ülke tarihinde nice acılara yol açmış büyü olaylarındaki büyücü kadınlar. Halk yazını **atasözleri** yönünden çok zengin. Atasözleri halk yazınının ilk anıtları olarak kabul ediliyor.

Basklılar şarkıları, türküleri çok sever. Törenlerde, şölenlerde, yemekli toplantılarda, şarabın sesi açıp kıvanç verdiği köy kahvelerinde bir araya geldikleri zaman şarkılar, türküler söylemeye başlarlar. Konuları bizim türkülerimizin konularına benzer: Sıla özlemi, denizin güzelliği, balıkçının çabası, askerin acıları; sıladaki sevdiğini başkasının alması, hasretliği, sevdâ, şarap, yurt aşkı ve taşlamalar, alaylar. Halk ozanları tıpkı bizim ülkemizde olduğu gibi, Bask Ülkesi'nde çalgı çalan ozanlardır. Şiirlerini ezgiyle söylemek için yazarlar. Bu nedenle, Bask türkülerinin çoğunun sözleri halk ozanlarının malı. Ancak zamanla, şarkılar ve türküler kalmış, yazarları unutulmuş.

Bir de bizdeki "Âşık"ın karşılığı olan "Bertsolani"lerin doğaçtan söylediği ürünler var. Bizim folklor geleneğimizde olduğu gibi, iki saz ve söz ustası dinleyici topluluğunun önünde yarışır. Konuyu topluluk verir ve iki âşık sazlarını çalarak doğaçtan, ölçülü ve uyaklı dizeler söyler. Her birinin amacı daha ustaca, daha yergili, daha eğlendirici sözlerle diğerine baskın çıkmak, uşalığını kanıtlamak. Bu gelenek de Bask Halk Yazını'na güzel ürünler kazandırmış**.

Bask Ülkesi deyince elbette ki ETA'yı atlamak olmaz. Bask dilindeki, "Bask Ülkesi ve Özgürlük" anlamına gelen "Euzkadi ta Askatasuna"nın baş harflerinden oluşuyor. Otuz yaşındaki Sabino Anana 1895'te Baskça adı Euzko Alderti

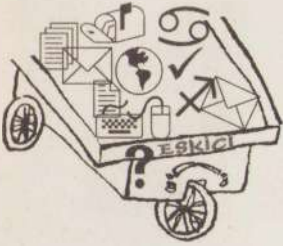
Türkiye'nin **SOL**'a ihtiyacı var

Dünya Armağan
Haluk Yurtsever
İlhan Akalın
İlker Mga
İzzettin Önder
Kemal Okuyan
Mehmet Bozkurt
Mesut Odman
Metin Çulhaoğlu
Necmettin Salaz
Tevfik Çavdar
azılarıyla **soL**'da

Türkiye'nin **soL**'a, solun üretmeye ihtiyacı var diyerek
4 yıldır yayın hayatına devam eden,
siyaset, bilim, kültür ve sanat dergisi **soL**,
her hafta gazete bayileri ve kitapçılarda...

İres: Aznavur Pasajı, No: 212 Kat: 7 İstiklal Cad. Beyoğlu-İstanbul
Faks: (0216) 220 58 04 - www.soldergisi.com - soldergisi@turk

Cezaevinde dilimden düşürmediğim, zaman zaman pencereyi açıp yüksek sesle okuduğum “Şandır Verilen Söz” şiiriyle merhaba! Derginizi takip etmeliyim diye düşündüm. **eski**’nin günlük yaşamda apayrı bir önemi olacaktır. İmkânlarınız el veriyorsa göndermenizi istiyorum. **Serkan Meriç / Edirne**

delayı? (...) Olanaklar el verdiğince cezaevindekilerle dayanışmaya, defolu da olsa dergi ve kitaplarınızı göndermeye çağırıyoruz sizi. Bu dergi ve kitaplar çatılarım üzerinden aşarak burada herkesle buluşacaktır. **Cemil Aksu** / Edirne

Anlaşılabacağı üzere, bu cezaevinde muhalif bir anlayışın bileşenleri olarak “zorunlu ikamet” durumundayız. Dış dünyayla bağlarımız, duyarlı ve dost çevrelerin yayın katkılarıyla oluyor. **Selim Kabasakal** / Efirli

Derginiz hayırlı olsun. Yalnız bu mektubum bir hayırlı olsun mektubu değil de bir hayal kırıklığı mektubudur. Derginizin ilk sayısını *Aydınlık*'ta bir köşede görmüştüm ve başta **Demirtaş Ceyhun**'u, sonra kadronun tamamını görerek ilk sayı olduğundan almayı ve destek vermeyi uygun buldum. Alınca çok beğendim. (Sanırım bir de *Gökyüzü* dergisinde arka kapak reklamınız vardı.) Daha sonradan ikinci sayısını da aldım ve bundan iki kat daha memnun kaldım. Beklediğimden iki üç kat daha çarpıcı konu ve çizgileriyle beni hayran bıraktı. (... ...) Ancak sizin gibi Ulusalçı, AB, ABD ve küreselleşme karşıtı vatansever bir grubun *İleri* grubuna tepkisiz kalmınıza hiçbir anlam veremedim! **Hackerins / İnternet**

Bulduğum cezaevinde yüz civarında siyasi tutuklu var. Edebiyat ve düşünce dergileri içinde ayrı bir yer tuttuğu düşüncesi uyandıran derginizi ve içeriğini merak ediyoruz. Biliyoruz ki ekonomik kriz sizleri de zorlamaktadır. Ama biz cezaevinde bulunanların daha zor koşullar altında bulunduklarını kabul edersiniz. Yayın desteğinizi bekliyoruz. **Mehmet Peker** / Adıyaman

Sözlerime duyarlı olmayan hiç kimsenin sanatçı olamayacağına ya da en azından sanat hakkında yazıp konuşamayacağına inandığımı söyleyerek başlıyorum. Köle insanlığın hiçe sayıldığı bir dünyada elbet sanat ve aydınlar susamaz. **eski**, daha ilk sayısıyla susmayacağını gösterdi. Hepimize kolay gelsin. (...) **eski**'yle ilk kez *Sol* dergisindeki ilanla tanıştım. Ama *Nâzım Kültürevi*'ndeki toplantıyı kaçırdım. Bir dahaki sefere bulunmak istiyorum. **Ahmet Tan Özcan / Maçka**

Ben yedi yıldır cezaevinde olan politik bir mahkûmum. Derginiz ve satranç sayfanız ilgimi çekti. Ayrıca satranç yayınlarınızı izliyorum. Bir satranç tutkunu ve oyuncusuyum. Sizden derginizde ilanını gördüğüm, **Reti** ve **Dupuis**'in satranç kitaplarını göndermenizi istiyorum. Üretim dışı kalmış olmakla ötürü kitap vb. ihtiyaçlarımızı karşılamakta cidden zorlanıyoruz. **Abbas Irmak / Kırşehir**

Günümüzde Batı Avrupa’da kurulu İnsan Hakları Mahkemesi, gerçekte mazlum ulusların haklarını yok etmek için kurulmuştur. **Dr. Hikmet Kıvılcımlı** 1972’de kurulan Batı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’ne başvuruyu reddetmiştir. Biz ezilenler, sosyalistler doğulu ulusların mahkemesini kurulum. Bu konularda yayın yapmayışınızı yadırgıyor, aydın sorumluluğuyla bağdaştıramıyorum. **Adnan Bingöl / İstanbul**

Kentin Belleğine

Yolculuk...

- Mübahat S. KÜTÜKOĞLU
- *İzmir Tarihinden Kesitler*
- *XV ve XVI. Asırlarda İzmir*
- *Kazasının Sosyal ve İktisadi Yapısı*
- Olaf YARANGA
Çeviri: Gürhan TÜMER
- *XIX. yy.'ın İlk Yarısında Fransız Gezgincilerin Anlatımlarında İzmir*
- Cevat SAMİ-Hüseyin HÜSNÜ Beyler
Sadeleştiren: Erkan SERÇE
- *İzmir 1905*
- Emel KAYIN
- *İzmir Oteller Tarihi*
- Ekrem AKURGAL
- *Ege / Batı Uygarlığının Doğduğu Yer*
- Uluslararası Amerikan Koleji Arş. Raporu
Çeviri: Aykan CANDEMİR
- *İzmir 1921*
- İlhan PINAR
- *Hacılar, Seyyahlar, Misyonerler ve İzmir*
[*Yabancıların Gözüyle Osmanlı Döneminde İzmir - 1608-1918*]
- *İzmir 1873*
Karl von Scherzer
Çeviri: İlhan Pınar
- M. Şakir ÖRS
- *İzmir - Sesler Yüzler Sokaklar*
- Mümtaz SAĞLAM
- *İzmirli Ressamlar Ansiklopedisi*
- A. Nedim ATILLA
- *Geçmişten Günümüze İzmir Mutfağı*
- *İzmir Posta Tarihi (1841-2001)*
- 1927-1928 İzmir Fotoğraf Albümü
- İzmir İktisat Kongresi
(17 Şubat-4 Mart 1923)
- Zeki ARIKAN
- *İzmir Basımından Seçmeler (1872-1922)*
- 1923 Senesi İzmir Vilayeti İstatistigi
Yayıma Hazırlayan: Erkan SERÇE
- Ziya SOMAR
- *Yakın Çağların Fikir ve Edebiyat Tarihimizde İzmir*
- *Bir Şehrin ve Bir Adamın Tarihi: Tevfik Nevzat*
- İZMİR KENT KÜLTÜRÜ DERGİSİ
Sayı; 1, 2, 3, 4

